

Οι μεταπτυχιακές σπουδές στην Γερμανία

Στην Γερμανία υπάρχουν πάνω από 350 κρατικά ιδρύματα Ανώτατης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στα Γερμανικά Πανεπιστήμια προσφέρονται μεταπτυχιακά προγράμματα υψηλής ειδίκευσης που καλύπτουν ένα ευρύ επιστημονικό φάσμα. Ιδιαίτερη προτίμηση, τόσο από αλλοδαπούς όσο και από Γερμανούς φοιτητές, παρατηρείται στις σπουδές τεχνολογικής κατεύθυνσης, σε μεταπτυχιακό επίπεδο που προσφέρονται από τις Ανώτατες Πολυτεχνικές Σχολές. Επίσης τα τελευταία χρόνια προτίμηση εκδηλώνεται και στις σπουδές της αρχιτεκτονικής.

Ειδικά προγράμματα συνεργασίας και ανταλλαγών συνδέουν τα γερμανικά πανεπιστημιακά ιδρύματα με τον υπόλοιπο κόσμο. Η Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD) αποτελεί τον βασικό φορέα ακαδημαϊκών ανταλλαγών και υποτροφιών για τα πανεπιστήμια της Γερμανίας, προσφέροντας παράλληλα υπηρεσίες σε αλλοδαπούς για ακαδημαϊκά θέματα (Akademisches Auslandsamt-AAA). Φορείς πληροφοριών για σπουδές στην Γερμανία, εκτός από την DAAD, είναι η Γερμανική Πρεσβεία στην Αθήνα, το Προξενείο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Θεσσαλονίκη και τα Ινστιτούτα Γκαίτε. Επίσης οι πρώτες βασικές πληροφορίες για σπουδές στην Γερμανία δίδονται από καθηγητές-συνδέσμους που βρίσκονται στα Ελληνικά πανεπιστήμια και είναι εκπρόσωποι θεμάτων της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών.

Εκπαιδευτικά ιδρύματα

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών είναι:

1. Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα που περιλαμβάνουν:
 - Τα πανεπιστήμια (universitat) τα οποία δίνουν βάρος στην ανάπτυξη της ακαδημαϊκής γνώσης.
 - Τα τεχνικά πανεπιστήμια (technische universitat) που παρέχουν κατά κύριο λόγο σπουδές σε τομείς αντίστοιχους με αυτούς των ελληνικών πολυτεχνείων.
 - Άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα (ανώτατες σχολές, ενοποιημένα πανεπιστήμια κα).
2. Οι Ακαδημίες Καλών Τεχνών και μουσικής που προσφέρουν σπουδές αντίστοιχες με τον τίτλο τους. Σπουδές καλών τεχνών και μουσικής προσφέρονται και από τα αντίστοιχα τμήματα των πανεπιστημίων. Η δομή των σπουδών διαφέρει σημαντικά από αυτή των πανεπιστημίων.
3. Fachhochschulen - Universities of Applied Sciences, όπου επικεντρώνονται στην εφαρμοσμένη κατάρτιση και έρευνα και έχουν μικρότερης διάρκειας χρόνο σπουδών σε σχέση με τα πανεπιστήμια. Επισημαίνουμε ότι οι τίτλοι σπουδών αυτών των σχολών εν γένει δεν αναγνωρίζονται από τον Ο.Α.Τ.Α.Π. ως ανώτατοι ακαδημαϊκοί τίτλοι.

Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών

Οι απόφοιτοι Ελληνικών πανεπιστημίων που ενδιαφέρονται να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Γερμανία έχουν τρεις δυνατότητες:

1. Να παρακολουθήσουν μεταπτυχιακά προγράμματα επαγγελματικής εξειδίκευσης (Aufbaustudium, Zusatzstudium, Ergänzungsstudium) με διάρκεια σπουδών από 6 μήνες έως και δύο έτη. Με την ολοκλήρωση αυτών των σπουδών ο απόφοιτος αποκτά ένα πιστοποιητικό (Zertifikat/Lizenz) ή τον τίτλο Magister (από σχολές Θεωρητικών και Κοινωνικών Επιστημών) ή τον τίτλο Diplom (από σχολές Θετικών, Τεχνικών και Οικονομικών επιστημών).

2. Να αποκτήσουν τον τίτλο Master*- M.A., M.Sc., L.L.M., μέσω προγραμμάτων σπουδών γερμανικών πανεπιστημίων που δημιουργήθηκαν κυρίως για αλλοδαπούς μεταπτυχιακούς φοιτητές και είναι σε συνεργασία με ευρωπαϊκά και αμερικανικά πανεπιστήμια.

3. Να ακολουθήσουν σπουδές διδακτορικού επιπέδου με διάρκεια από 2 έως και 5 έτη και με κύριο σκοπό την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Βασική προϋπόθεση είναι η επίβλεψη της εργασίας από καθηγητή (Doktorvater/Doktormutter). Για την απόκτηση διδακτορικού ο υποψήφιος πρέπει να δώσει και προφορικές εξετάσεις (Rigorosum) στον τομέα που εκπονεί την διατριβή του. Στα πανεπιστήμια υπάρχουν ειδικά τμήματα (Graduiertenkollegs) που παρέχουν προγράμματα διδακτορικών σπουδών**. Με την ολοκλήρωση της διατριβής απονέμεται ο τίτλος Promotion.

Προϋποθέσεις εισαγωγής

Κάθε πανεπιστήμιο έχει τα δικά του κριτήρια αξιολόγησης υποψηφίων. Υπάρχουν βέβαια βασικές προϋποθέσεις για την εισαγωγή Ελλήνων φοιτητών σε μεταπτυχιακά προγράμματα γερμανικών πανεπιστημίων τα οποία είναι:

1. Πτυχίο/δίπλωμα από Ελληνικό πανεπιστήμιο με βαθμολογία συνήθως πάνω 7/10
2. Ένα από τα παρακάτω πιστοποιητικά γνώσης της γερμανικής γλώσσας***
Μικρό ή μεγάλο πτυχίο γλώσσας του Ινστιτούτου Γκαίτε (Kleines/Großes Deutsches Sprachdiplom).

(*) Μερικοί από τους ανωτέρω Μεταπτυχιακούς Τίτλους Σπουδών έχουν πρόβλημα ισοτιμησης- κατά κανόνα δεν αναγνωρίζονται ως ανώτατοι ακαδημαϊκοί τίτλοι, για αυτό κανείς πρέπει να συμβουλευθεί και να ενημερωθεί σχετικά από τον Ο.Α.Τ.Α.Π. προτού επιλέξει κάποιο από αυτά τα προγράμματα.

(**) Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο ειδικό έντυπο της DAAD " Undergraduate, Graduate and Postgraduate Degree Programs in English and German " και στην ιστοσελίδα <http://www.daad.de/idp>

(***) Για τους απόφοιτους γερμανικών σχολών της Ελλάδας δεν απαιτείται πιστοποιητικό γερμανικής γλώσσας.

- Εξέταση Γερμανικής γλώσσας για την εισαγωγή αλλοδαπών υποψηφίων στα ΑΕΙ (DSH).
- Πτυχίο Γερμανικής γλώσσας της Διάσκεψης των Υπουργών Παιδείας (KMK, Stufe II).
- Κεντρική Εξέταση Ανωτέρου Επιπέδου του Ινστιτούτου Γκαίτε (Zentrale Oberstufenprüfung), ή (για αρκετά πανεπιστήμια) Μέσου Επιπέδου (Zentrale Mittelstufenprüfung).

3. Βιογραφικό Σημείωμα και τυχόν επιστημονικές δημοσιεύσεις

4. Συστατικές Επιστολές.

Η αίτηση

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να επικοινωνήσουν απ'ευθείας με το πανεπιστήμιο και πιο συγκεκριμένα με την Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Αλλοδαπών (Akademisches Auslandsamt-AAA) του πανεπιστημίου, τουλάχιστον 9-10 μήνες πριν την αναμενόμενη ημερομηνία εισαγωγής, για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα κριτήρια αποδοχής, όπως επίσης και τις φόρμες αιτήσεως. Η αποστολή των αιτήσεων πρέπει να γίνει στα περισσότερα πανεπιστήμια, έως τις 15 Ιουλίου ή τις 15 Ιανουαρίου εφόσον η περίοδος εισαγωγής στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα είναι αντίστοιχα το χειμερινό ή το θερινό εξάμηνο. Ειδικά για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στη Γερμανία, ο υποψήφιος πρέπει να ακολουθήσει τα εξής βήματα:

- Να συμβουλευτεί τον Κανονισμό Διδακτορικών Διατριβών που μπορεί να προμηθευτεί από την σχολή που τον ενδιαφέρει,
- Να έλθει σε επικοινωνία με καθηγητή του πανεπιστημίου στον κλάδο που τον ενδιαφέρει και ο οποίος είναι πρόθυμος να αναλάβει ως επιβλέπων της διατριβής,
- Να υποβάλλει μία άτυπη αίτηση (εφόσον γίνει δεκτή η αίτησή του από το πανεπιστήμιο) για την αναγνώριση του πτυχίου του, στην Επιτροπή Διατριβών που υπάρχει σε κάθε σχολή,
- Να υποβάλλει αίτηση εισαγωγής με σκοπό την διατριβή στην Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Αλλοδαπών της σχολής που θα πραγματοποιήσει την διατριβή.

Κόστος σπουδών και διαβίωσης

Δεν υπάρχουν δίδακτρα για σπουδές στα δημόσια Γερμανικά πανεπιστήμια. Οι οικονομικές υποχρεώσεις των φοιτητών περιλαμβάνουν μία εισφορά (Semesterbeitrag) για τη χρήση των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου και του Οργανισμού Φοιτητικής Μέριμνας (Studentwerke) μέσου ύψους 33€ ανά εξάμηνο. Σε μερικά πανεπιστήμια δίδεται, έναντι περίπου 50€, ένα φοιτητικό εισιτήριο (Semesterticket) για χρήση δημόσιων μεταφορικών μέσων, μέσα και γύρω από την πανεπιστημιούπολη για ένα εξάμηνο. Επιπλέον, στις περιοχές Βερολίνου και Baden-Wuerttemberg υπάρχει κόστος εγγραφής ύψους περίπου

50€ το εξάμηνο. Όσον αφορά τα έξοδα διαβίωσης, σύμφωνα με στοιχεία του έτους 2003 αυτά κυμαίνονται από 650€-750€ τον μήνα.

Επίσης τα βιβλία αποτελούν σημαντικό επιπλέον έξοδο για τους φοιτητές, που μπορεί να φτάσει μεταξύ 200€ - 300€ το εξάμηνο.

Ιατρική ασφάλιση

Η ιατρική ασφάλιση είναι υποχρεωτική με κόστος της τάξεως των 320€ το εξάμηνο για φοιτητές που είναι έως και 30 ετών. Οι φοιτητές που έχουν ήδη ιατρική ασφάλιση από την Ελλάδα, πρέπει απλά να προσκομίσουν τα αντίστοιχα έντυπα που τους δίνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για αυτές τις περιπτώσεις.

Στέγαση

Υπάρχουν φορείς του πανεπιστημίου που μπορούν να σας βοηθήσουν στην ανεύρεση στέγης, όπως το γραφείο αλλοδαπών φοιτητών και ο σύλλογος φοιτητών (AstA) όπου μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με διαθέσιμα δωμάτια ή διαμερίσματα και την διαδικασία αίτησης για στέγαση στις αντίστοιχες τοποθεσίες. Επίσης ο οργανισμός φοιτητικής μέριμνας (Studentenwerke), προσφέρει διαμονή σε φοιτητικές εστίες σχεδόν σε όλες τις πόλεις που έχουν πανεπιστήμια. Βέβαια η διαθεσιμότητα σε δωμάτια είναι μικρή. Η τιμή ενός δωματίου σε εστίες συμπεριλαμβανομένων των εξόδων θέρμανσης, ηλεκτρικού και νερού κυμαίνεται μεταξύ 170€-350€ το μήνα (στοιχεία έτους 2003). Το μεγαλύτερο ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών στη Γερμανία νοικιάζουν δωμάτια ή διαμερίσματα σε ιδιωτικές κατοικίες. Σε γενικές γραμμές η διαμονή στην Γερμανία είναι ακριβή και δυσεύρετη ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις όπως Μόναχο, Βερολίνο και Στουτγάρδη.

Υποτροφίες

Σε γενικές γραμμές τα Γερμανικά πανεπιστήμια δεν απονέμουν υποτροφίες που προέρχονται απ'ευθείας από τα ιδρύματα. Το κατ'έξοχήν πρόγραμμα υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στην Γερμανία είναι το πρόγραμμα της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών DAAD. Κάθε χρόνο η DAAD προσφέρει περίπου 15 υποτροφίες σε αποφοίτους Ελληνικών πανεπιστημίων όλων των επιστημονικών κλάδων και των κλάδων Μουσικής και Καλών Τεχνών, για μεταπτυχιακές σπουδές και εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πολύ καλή γνώση της γερμανικής γλώσσας. Οι υποτροφίες έχουν διάρκεια ένα ακαδημαϊκό έτος και κατά κανόνα δεν παίρνουν παράταση. Η σχετική προκήρυξη βγαίνει συνήθως κάθε Σεπτέμβριο και μπορείτε να την αναζητήσετε στο Γραφείο Διασύνδεσης. Επίσης η γερμανική πρεσβεία διαθέτει στους ενδιαφερόμενους το ειδικό ενημερωτικό φυλλάδιο "Οι υποτροφίες της DAAD". Τέλος στο έντυπο "Υποτροφίες και χρηματοδότηση για αλλοδαπούς φοιτητές" που εκδίδεται επίσης από την DAAD, υπάρχει λίστα ιδιωτικών φορέων που παρέχουν χρηματοδότηση σε αλλοδαπούς φοιτητές.

Εργασία μεταπτυχιακών φοιτητών στην Γερμανία

Προκειμένου για την εύρεση εργασίας παράλληλα με τις σπουδές, η καλύτερη λύση είναι προσφερόμενες θέσεις εργασίας μέσα στην πανεπιστημιούπολη, οι οποίες βέβαια είναι περιορισμένου αριθμού. Πληροφορίες μπορεί να βρει κανείς από το γραφείο υπηρεσιών φοιτητών ή κατ' ευθείαν από το τμήμα σας. Επίσης πληροφορίες για προσωρινή εργασία εκτός πανεπιστημιούπολης μπορεί να βρει μέσω του γραφείου υπηρεσιών για φοιτητές. Οι Έλληνες φοιτητές σαν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκεινται στην ίδια νομοθεσία με τους Γερμανούς φοιτητές. Έτσι εφόσον κερδίζουν πάνω από ένα ορισμένο πόσο τον μήνα υπόκεινται αυτόματα σε φορολογία.

Πηγές πληροφόρησης

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Γερμανική Πρεσβεία	- Πληροφορίες για σπουδές στην Γερμανία - Πληροφορίες για υποτροφίες της DAAD - Εντυπα της DAAD	Καραολή & Δημητρίου 3, 106 75 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 728 5111, 728 5242 Fax : 210 722 9311 e-mail: boathens@compulink.gr
Γενικό Προξενείο της Ομοσπ. Δημοκρατίας της Γερμανίας	- Πληροφορίες για σπουδές στην Γερμανία - Πληροφορίες για υποτροφίες - Εντυπα της DAAD	Καρόλου Ντηλ 4α, 541 10 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Τηλ. : 2310 236315 Fax : 2310 240393
Ινστιτούτα GOETHE	- Πληροφορίες που αφορούν την Γερμανία - Εκμάθηση Γερμανικής γλώσσας	- Ομήρου 10-12, 106 72 ΑΘΗΝΑ - Λεωφ. Νίκης 15, 541 10 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ -Αγ. Νικολάου 99, 262 25 ΠΑΤΡΑ - Διγενή Ακρίτα 1, 731 00 ΧΑΝΙΑ	- Τηλ : 210 360 8111 Fax : 210 3643518 - Τηλ : 2310 272644 Fax : 2310 239169 - Τηλ : 2610 273446 Fax : 2610 622177 - Τηλ : 28210 41874 Fax : 28210 56703

Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στην Γερμανία